

Ars Traducendi – 2018

Colegiul Național Iași

Secțiunea I - Traduceri individuale online

Clasele a VII-a și a VIII-a

Traduceți în limba engleză:

În vremea asta, fata cea mică a împăratului, care ca toate fetele mai mici din basm era și cea mai frumoasă, cutreiera câmpiile și pădurile din jurul palatului, gândindu-se ce anume să facă ea cu piatra cea scumpă pe care i-o dăduse împăratul pentru a da dovadă de înțelepciune și putere de cârmuire. Noaptea coborâse de mult peste pământ dar fata cea mică nu ajunsese la vreun capăt cu gândurile ei. Și hotărî să se întoarcă la palat pentru a mai cere o zi de la tatăl ei. Și cum făcea ea cale întoarsă, scufundată în gânduri cum era, a greșit drumul. Și merse, și merse ea și ar mai fi mers încă multă vreme dacă nu i s-ar fi părut că aude undeva un plâns. Se opri și ascultă până îl auzi din nou. Bună din fire, porni spre locul de unde i se părea că vine. Și iată că se pomeni în fața ochilor cu un bordei ascuns de niște copaci uriași, un bordei mic și sărac, cum nu mai văzuse până atunci și nici din citit sau din povestit nu aflase. Uimită, fata se uită înăuntru printr-o fereastră mică și văzu o încăpere sărmană și luminată de o singură lumânare. La o masă mică stăteau doi oameni necajiți: un bărbat și o femeie, amândoi îmbrăcați în zdrențe și amândoi plângând. Fata de împărat se miră foarte când văzu toate acestea, fiindcă niciodată până atunci nu întâlnise bordeie și nici oameni în zdrențe și nici nu văzuse oameni plângând decât la înmormântări. În palatul împăratului, toată lumea râdea și era veselă.

adaptat din *Ciresarii*, C. Chirita

Clasele a VII-a și a VIII-a

Traduceți în limba franceză:

„Vreau doar să spun, ca fapt divers, că școala generală e cea mai proastă idee inventată vreodată. Puștii ca mine, care nici măcar nu au intrat în perioada de creștere, sunt amestecați cu toate gorilele alea care trebuie să se bărbierească de două ori pe zi. Și după aia se întreabă de ce bătaușii sunt așa o mare problemă în școala generală.

După mine, clasele ar trebui organizate după înălțime, nu după vârstă. Dar iarăși, asta ar însemna că puștii ca Chirag Gupta ar fi mereu în clasa întâi.

Azi e prima zi de școală și așteptăm ca doamna profesoară să se grăbească și să termine odată cu stabilirea locurilor în bănci. Așa că m-am gândit că aș putea să scriu în agendă ca să mai treacă timpul.

Apropo, să vă dau un sfat foarte bun. Trebuie să fii foarte atent unde te așezi în prima zi de școală. Intri în clasă și îți arunci lucrurile pe oricare dintre băncile alea vechi și te trezești că-ți spune doamna dirigintă: Sper că vă plac băncile unde v-ați așezat, vor fi locurile voastre permanente.”

Jeff Kinney, *Jurnalul unui puști*, Editura Arthur, 2010

Clasele a VII-a și a VIII-a

Traduceți în limba germană:

„Josette s-a făcut fetiță mare, are treizeci și trei de luni. Ca-n fiecare dimineață, se apropie cu pași mărunți de ușa camerei în care dorm părinții ei. Încearcă să împingă ușa, încearcă s-o deschidă exact ca un cățeluș. Își pierde răbdarea, îi strigă, părinții se trezesc, dar se prefac că n-aud nimic. Astăzi, tăticul și mămica sunt obosiți. Ieri au fost la teatru, la restaurant și, după restaurant, la teatrul de păpuși. Așa că acum lenevesc în pat.

Ceea ce nu le prea șade bine unor părinți!...

Menajera își pierde și ea răbdarea, deschide ușa de la dormitorul părinților și zice:

- Bună dimineața, doamnă!
Bună dimineața, domnule!
Iată cărțile poștale pe care le-ați primit,
iată cafeaua cu lapte și zahăr,
iată sucul de fructe, iată cornurile,

iată pâinea prăjită, iată untul,
iată gemul de portocale,
iată dulceața de căpșuni,
iată ouăle prăjite, iată șunca
și iat-o pe fetița dumneavoastră.

[...]

- Dă-i-le pe toate lui Josette, îi spune tătucul menajerei, și, după ce termină de mâncat, adu-o înapoi.

Femeia o ia pe fetiță în brațe. Josette țipă.

Dar, pofticioasă din fire, cum ajunge la bucatărie, se potolește, repezindu-se la mâncare: gemul mămicii, dulceața lui tătucu, cornurile amândurora; bea și sucul de fructe.

- O, căpcaun mititel ce ești! spune menajera. Ai o burtă cât ochii de mare!...”

Eugène Ionesco, *Povești pentru copii mai mici de 3 ani...sau mai mari*, Editura Arthur

Clasele a VII-a și a VIII-a

Traduceți în limba italiană:

Un prieten

Prietenul meu Marcu e înalt, slab, cu ochii mari, părul creț, cu mâinile și picioarele lungi. Stă în ultima bancă și citește romane franțuzești. Băieții îl cred prost și îi spun, din pricina lungimii nasului, "Țândărică". Marcu nu se supără. Vine în fiecare dimineață cu romanul în ghiozdan și-l citește liniștit în banca lui. Dacă e zgomot, se încruntă și continuă să citească. Dacă băieții sar pe bănci, își pune degetele în urechi și citește. Citește și când profesorii sunt în clasă. Atunci își sprijină cartea de spinarea colegului din față și citește netulburat.

adaptare după Mircea Eliade, *Romanul adolescentului miop*, ed. Minerva, București, 1989

Clasele a VII-a și a VIII-a

Traduceți în limba spaniolă:

„Cică într-o iarnă, pe când zăpada cădea din înaltul nemărginit al cerului în fulgi mari și pufoși, o împărăteasă sta într-un jilț și cosea lângă o fereastră cu pervazul negru, de abanos.

Și cum cosea ea așa, aruncându-și din când în când privirile la ninsoarea ce se cernea de sus, se întâmplă să se înțepe cu acul în deget și trei picături de sânge căzură în zăpadă. Roșul sângelui arăta atât de frumos pe albul zăpezii, că împărăteasa rămase încântată și gândi în sinea ei: "Ce n-aș da să am un copil alb ca zăpada, roșu ca sângele și cu părul negru ca abanosul!"

Trecu timpul, dar nu prea multșor, și împărăteasa născu o fetiță albă ca zăpada, cu gura roșie ca sângele și cu păr negru ca abanosul. Și-i dădură numele de Albă-ca-Zăpada... După ce o aduse însă pe lume, împărăteasa muri.

Cum trecu anul, împăratul își luă altă soție. Femeia asta era cadră de frumoasă, dar nespus de trufașă și mândră și n-ar fi îngăduit nici în ruptul capului s-o întreacă alta în frumusețe. Avea o oglindă fermecată și ori de câte ori se privea într-înșea nu uita s-o întrebe:

- Oglinjoară din perete, oglinjoară,
- Cine e cea mai frumoasă din țară?

Și oglinda-i răspundea:

- Măria ta ești cea mai frumoasă din întreaga țară!"

Frații Grimm, *Albă ca Zăpada*

Ars Traducendi– 2018

Colegiul Național Iași

Secțiunea I - Traduceri individuale online

Clasele a IX-a și a X-a

Traduceți în limba engleză:

„Toată vara mă meditase tata, meditație cu patimi, și le-am îndurat pe toate, numai din ambiția de a fi licean! Dictare, cetire, povestire și analiză gramaticală, și aritmetică cu geometrie — vai de măicuța mea!

Mîncam bătaie în fiecare zi!

Dacă nu puneam o virgulă unde trebuia, era prăpăd!

Iar cu cîteva zile înainte de examenul de admitere, am scris vorba "parcă" fără apostrof (cum se scria pe atunci). Aceasta era, dealtfel, singura greșeală pe care o făcusem. Ei bine, pentru atîta lucru, în afară de patru palme părintești, tata mi-a dat să scriu, drept pedeapsă, de 100 de ori, cuvîntul parcă, cu apostrof!

Cu toate astea, la examen am răspuns bine și n-am ieșit printre codași. Am cam scrîntit-o eu, ce e drept, dar nu la română, ci la aritmetică, la o regulă de asociație. Dar vorba e... reușisem!

Și astăzi trebuia să încep cursurile!

"Hm! mă gîndii eu, în timp ce mă spălam, tatii nu-i convine că-l poreclesc băieții pe directorul nostru Barbă, pentru că și el e director de școală. Dar el e de primară, nu de liceu!"...

Cum oare l-or fi poreclind băieții pe tata? Aș fi tare curios să aflu, dar n-am cum, lor li-e teamă să-mi spună, ca să nu-i pîrăsc! Parcă eu de-astea mă țin!

— Mai ai de gînd să stai mult?

— Nu, sînt gata numaidecît!

Fără să vreau, mă gândesc la Barbă și la cuvântarea lui. Ce de profesori erau în jurul directorului! Mai toți bătrâni, unii încrunțați, alții zîmbitori... și mai toți moțâiau din cap cu multă bunăvoință, în semn că așa este tot ce spune Barbă! Ba unii aplaudau, și după ei se luau și cei câțiva părinți rătăciți pe-acolo.”

Grigore Bajenaru fragment din *Cismigiu & Comp*

Clasele a IX-a și a X-a

Traduceți în limba franceză:

„Când am coborât din Himalaya, mi-am dat seama că, de fapt, rămăsesem acolo. Ajuns acasă, am avut nevoie de câteva luni bune pentru a mă întoarce cu adevărat la ritmul vieții mele de dinainte. Eram în sevraj. Am dormit zile întregi, și nu pentru că aș fi fost obosit, ci pentru a visa munții. În somn mă întorceam de fiecare dată pe Himalaya și încercam să dorm cât putea corpul. Chiuleam de la muncă, închideam telefonul, trăgeam jaluzelele, îmi luam o sticlă de apă lângă pat și mă întorceam în munți. Cu cât somnul era mai profund, cu atât vârfurile mai înalte !

I-am povestit despre trekking-ul meu secret lui M., un foarte bun prieten, mult mai umblat prin lume decât mine. “Trebuie să faci o altă călătorie cât mai repede. Nu foarte departe, nu foarte lungă, dar ceva care să mai diminueze efectul Himalaya. Hai cu mine și cu un alt prieten de-al meu în Iordania. Zece zile, închiriem o mașină, străbatem țara de la nord la sud”, mi-a mai zis el. (...) Aveam să dormim sub cerul liber în deșert; să rătăcim cu mașina, ghidându-ne după semnele cerului, prin sate unde nimeni nu vorbea engleza; să ne învârtim zile în șir cu harta în mână fără să găsim orașul Al-Karak (unde se aflau niște vestigii romane pe care țineam cu tot dinadinsul să le vedem); (...) să urcăm pe muntele unde Moise primise tablele legii și să coborâm în albia secată a râului unde Iisus fusese botezat...”

Marius Chivu, *Trei săptămâni în Anzi*, Humanitas, 2016

Clasele a IX-a și a X-a

Traduceți în limba germană:

„Există câteodată, în aprilie, dimineți limpezi, de o grație ușoară, foarte fragilă. În acele momente, pare că universul de-abia s-a născut, că abia a ieșit din apa originală, fără margini, că e încă umed, că păstrează ceva din transparența lacurilor. Lumea pare pură și nouă, lumina ei – intactă. Totul este doar lumină și apă. Este prima zi. Lumea tocmai a izvorât, e încă ireală, totul e încă doar un asamblaj de culori, formele ei se desenează gata să se estompeze. Lumea își face apariția. Cresc flori din asfalt; în deșerturi țâșnesc dintr-o dată fântâni. Toți oamenii sunt tineri, fetele merg fără să atingă pământul. Universul devine cu totul transparent, ca voalul unei mirese. Aerul se mișcă asemenea unor valuri ușoare. Poate că evenimentul se va produce. Singurul eveniment pentru care este creată lumea. Totul e doar o așteptare, o duminică, și această lumină, în același timp, glorioasă și tandră, apare ca o haină de sărbătoare. Mare speranță. O liniște se face în interiorul luminii și se aud vibrațiile clopotelor care sunt pe punctul să sune; orgile abia își mai rețin sunetele, arcușurile violinelor sunt gata să cânte. Toate vocile pândesc semnalul, pentru a intona imnul triumfal. Dar așteptarea se prelungește și tot universul nu mai este decât brațe întinse. Pasărea albă este imobilă ca și cerul, copacii din grădini își rețin suflarea pentru a auzi vestirea evenimentului. Bucuria va izbucni oare, privirile sunt fixate pe orizont, pentru a surprinde momentul în care lumina se va topi într-o lumină mai mare.”

Eugène Ionesco, *Prezent trecut, trecut prezent*, Ed. Humanitas

Clasele a IX-a și a X-a

Traduceți în limba italiană:

„În copilăria mea, focurile ieșeau mereu la iveală, Flacăra jucăușă a lumânării sau cea liniștită a lămpii. (...) Strălucirea roșiatică a jarului din sobă sau flacăra înecăcioasă a frunzelor arse, primăvara. Noaptea erau pe atunci mai lungi și mai bogate, lumina mai puțină și umbrele mai vii. În jocul umbrelor proiectate pe pereți, multe fantasmă păreau aieveau. Focul era o făptură vie, se așeza lângă noi la masă, ni se prelingea cu umbrele lui pe umeri, ne lungea fețele și ne adâncea privirile. Multe povești, după ce le ascultam, se repovesteau singure. De aceea, copilăria mea a fost mai slobodă și mai bogată.”

Varujan Vosganian, *Cartea șoaptelor*, Polirom, 2017

Clasele a IX-a și a X-a

Traduceți în limba spaniolă:

“ Dacă omul ar vrea doar să nu mai fie singur, totul ar fi încă destul de ușor. Așa cum din atâtea inegale lupte a ieșit cu încăpăținare victorios, exasperat de singurătate, el ar fi fost în stare s-o infrîngă. Dar nimic din ce e omenesc nu e simplu. Totul e contradictoriu și înlănțuit, fructul poartă în sine și sămînța și viermele. În miezul tragediei de a fi singur trăiește ascunsă însăși nevoia de singurătate. Dacă totul s-ar crea vreodată din nou, nu aş implora o lume mai bună, ci doar una mai simplă.

Animalele au fost favorizate, au legi biologice mai ferme. Unele trăiesc în turme, altele retrase în vizuini. Lupul nu-și dorește un loc retras, ursul nu visează să se adune în haite. Fiecare își urmează fără revolte condiția bine stabilizată. Alături de această echilibrată maturitate sîntem noi, învingătorii naturii, echilibrul instabil, mereu adolescenți, mereu șovăitori, victime în același timp și spaimei și nevoii de singurătate.”

Ana Blandiana, *Nevoia și spaima de singurătate*

Ars Traducendi– 2018

Colegiul Național Iași

Secțiunea I - Traduceri individuale online

Clasele a XI-a și a XII-a

Traduceți în limba engleză:

„În ultima vizită pe la ai mei... stați, nu ultima, că sună cumva definitiv, reiau. În cea mai recentă vizită pe la ai mei, la obișnuita masă de prânz de duminică, mi-a dat taică-miu un soi de copertică mică de plastic albastru. Arăta exact ca o copertă veche de caiet de școală, dar redusă la dimensiunile unui timbru. În copertica aia, băgate în niște buzunare de plastic transparent, două fotografii. Eu la paișpe și tot eu la, probabil, douăzeci de ani.

Cea făcută la paișpe ani era prima poză de buletin. Arăt ca un morcov crud fugit de acasă. N-are nici o treabă cu culorile, poza e desigur alb-negru, are de-a face cu unghiurile și cu ciufuleala din cap – un șomoioag de frunze, o coadă prinsă înalt în vârful creștetului din care scapă fire răzlețe. Mă uit la cine mi-o fi făcut poza cu niște ochi speriați, mai rotunzi decât mi-i amintesc. Gura tricoului a alunecat cîș, într-o parte, de parcă fix în acel moment cineva m-a tras de mîna din mijlocul unui joc sau al unei alte activități teribil de dinamice. Părul, cum ziceam, scapă în toate părțile dintr-o coadă de cal și arăt ca un extraterestru cu mai multe antene. Fața e luungă, un oval interminabil, și gura supărată.

Țin bine minte că nu-mi plăcuse deloc prima poză de buletin. Și că era sigur o fotografie pe care nu puteam s-o modific cu pixul. Am găsit multe altele desenate pînă la nerecunoaștere prin albumele de familie sau aruncate de-a valma în cutii laolaltă cu alte poze ale nunților unor necunoscuți. Uite fotografia clasică pe care o făcea fiecare copil în clasa întâi. Erai pus să stai frumos în bancă, cu Abecedarul și cu penarul curat orînduite, și să te uiți fix în cameră. Mulți stau în poziția aia clasică de osîndit – mîinile frumos la spate, spatele drept. În poza de clasa întâi mie mi-au scăpat cumva mîinile pe bancă și-mi frămînt un deget. Fotografia e mîzgălită cu pixul. Mi-am făcut o mustață mică de Hitler. Mi-am făcut alte pupile, amîndouă apropiate de șaua nasului în așa fel încît sînt sașie. Din buza de sus am scos doi colți ascuțiți de animal. Din părul scurt prins în bentița cu pampoane albe, am desenat din pix o pereche de cozi groase, împletite. Semn de neacceptare inconștientă a persoanei care eram. Un pic mai tîrziu însă, am înfrumusețat fotografiile. N-a mai fost mustață, au fost niște gene lungi, desenate tot din pix. A fost o rochie lungă de prințesă, cu mijlocul încorsetat-inel desenată peste tricoul și pantalonii scurți. Cosițele desenate lung, în cozi sau bucle învoalte, au rămas.

(...)

Realitatea trebuia neapărat transformată. Peste conturul normal trebuia așezat altul, violent artificial, violent altfel. Din neacceptări din astea s-a transformat omenirea în bine și în rău. Cu

mine, lucrurile s-au mai liniștit. Nu mai pun nici măcar filtre în pozele de Instagram. Nu mai vreau păr imposibil de lung, l-am tăiat de bunăvoie și p-ăsta pe care îl aveam. Unghiile revin la culori normale, hainele cumpărate rămân nealterate și ele. Singura transformare care se cere chinuitor a fi făcută e nevoia de a pune iar și iar literatură peste viață. Așa e când creștem, bănuiesc.”

Selma Iusuf, *Transformari*

Clasele a XI-a și a XII-a

Traduceți în limba franceză:

„După cum ne învață fabuliștii antici, pentru a împiedica o vulpe să bea dintr-un pahar trebuie ca paharul să fie lung și subțire. Paharele din avioane sunt scunde, largi la gură, practic asemănătoare cu un lighean. Este evident că orice lichid pus în ele se varsă, supunându-se legilor fizicii, chiar și în absența turbulenței. Pâinea nu este bagheta franceză, de care trebuie să tragi cu dinții chiar dacă e proaspătă, ci un soi de compoziție friabilă care, de cum o apuci, explodează sub forma unui nor de pulbere fină. În virtutea principiului lui Lavoisier, această pulbere dispăre numai în aparență: la sosire, descoperi că ea ți s-a acumulat toată sub șezut, reușind să-ți încheieze pantalonii și la spate. Desertul fie seamănă cu un mereng și se încheiază la fel ca pâinea, fie se scurge imediat pe degete, tocmai când șervetul e deja îmbibat cu sosul de roșii, fiind deci inutilizabil.

Rămâne, e drept, șervețelul parfumat: dar acesta e imposibil de identificat printre pliculețele cu sare, piper și zahăr, și astfel, după ce ai pus zahărul în salată, șervețelul parfumat și-a și găsit sfârșitul în cafea, care e servită fierbinte într-o ceașcă dintr-un material bun conducător de căldură și plină ochi, așa încât să poată scăpa foarte ușor din mâinile fripte, amestecându-se cu sosul care a apucat să ți se închege în jurul taliei. La business class cafeaua îți este turnată direct în poale de către stewardesă, care își cere scuze în esperanto.”

Umberto Eco, *Cum să mănânci în avion* in *Minunea Sfântului Baudolino*, Humanitas, 2000

Clasele a XI-a și a XII-a

Traduceți în limba germană:

„Când eram adolescent, mi se întâmpla să fiu invadat de o bucurie intensă, luminoasă: era o fericire inexplicabilă și fără motiv care urca din pământ, din picioare, ajungea la genunchi, la stomac, la inimă, și mă cuprindea în întregime. Era ca și cum într-o cameră întunecoasă ar fi țâșnit o lumină. De unde apărea acest incendiu binevenit, care lumina și curăța până în colțurile cele mai secrete ale sufletului? Mă simțeam în armonie cu tot. Totul devenea frumos, în același timp nou și familiar. Bătăile inimii mele se accelerau și aveam impresia că mă înalț și cresc. Dacă încercam să-mi explic cauzele acestei bucurii extravagante, sau dacă îmi spuneam cu falsă luciditate că n-aveam nici un motiv să mă bucur (ca și cum euforia ar fi putut să se justifice), starea de fericire se risipea ca o ceață luminoasă, apoi lumea redevenea cenușă, iar viața anostă, de netrăit.

Mă simt foarte aproape de esențial sau de ființă, în ambianța unei dimineți luminoase în care totul pare că abia se ivește și chiar atunci deschid ochii, ca și cum aș face-o pentru prima dată, plin de uimire, și mă întreb: „Ce este asta? Unde sunt?” și apoi: „De ce toate astea, cine sunt, ce fac eu aici?”

Întrebarea nu poate avea răspuns, desigur, dar eu nu aștept răspuns. Simt în mine, chiar în momentul în care se ivește întrebarea, o bucurie fără margini, „fără justificare”, și această bucurie, această exaltare pare a fi însuși răspunsul la întrebarea atunci ivită.

[...]

Sunt fundamental emoționat, stupefiat de certitudinea că exist, fericit de acest dar care ar fi putut să nu fie (totul ar fi putut să nu fie) și mai mult decât fericit deoarece, dacă lucrul acesta este, nu există nici un pericol ca el să nu mai fie. Aceste momente trebuie să fie ca niște momente de grație...”

Eugène Ionesco, *Prezent trecut, trecut prezent*, Ed. Humanitas

Clasele a XI-a și a XII-a

Traduceți în limba italiană:

„Alte însoțitoare ale copilăriei mele au fost mirosurile. Dintre toate simțurile, mirosul este cel mai încărcat de memorie. E destul să deschizi o ușă prin care pătrunde un iz familiar și toate întâmplările legate de senzația aceea îți revin în minte. O viață întreagă ar putea fi descrisă prin aromele ei. Tot așa ar putea fi povestită și copilăria mea.

Întâi de toate, mirosul aluatului cald. Dacă ar fi să-mi concentrez toată copilăria într-o singură formă a materiei, aș spune "aluat", și anume aluatul cald din castronul bunicii. Creștea de seara până dimineața ca o ființă vie. Eram fascinat. (...) Mă linișteam când o vedeam pe bunica și pe sora ei întinzându-l și mângâindu-l, până când se prefăcea în foi subțiri.”

Varujan Vosganian, *Cartea șoptelor*, Polirom, 2017

Clasele a XI-a și a XII-a

Traduceți în limba spaniolă:

„Iarnă. Noapte lucie pe o lume ca din povești: copaci de zahăr, câmp de cristal, iaz de oglindă. Și în cuprinsul larg, uriașul policandru al cerului își aprinde una câte una luminile, ca într-o nemăsurată sală de dans. Viețuitoarele pustietății sînt îmbătate de farmecul acesta: păsările zbor ca ziua; lupul popoșește pe labe în hățișuri și privește nemișcat; vulpea stă lîngă vizuină și nu se îndură să meargă la vînat; veverița pleacă creangă lîngă creangă și hoinărește ca o deșucheată pădurea întreagă.

Iar iepurele a zbughit-o la jucat. Încet, ascultînd, ispitind, a ieșit tiptil-tiptil din curătură și cînd a ajuns la margine și a văzut întinderea lucie de zăpadă, a început să sară de bucurie. „Poate mai întîlnesc un prieten”-își zise iepurașul. Și gîndul îi răspunse: „Poate mai întîlnești un prieten”. Și iar, țupai-țupai, iepurele sare vesel: „Poate dau și peste o prietenă”. Și gîndul: „Poate dai și peste o prietenă”.

Și mergînd așa, iepurașul cu gîndul își vorbesc: „Ce lumină și totuși luna încă nu a răsărit”. ...”Și totuși luna nu a răsărit”...”Dar o să răsară!”...”O să răsară”....Și cum mergea pe marginea unei vîlcele, iepurașul se opri o clipă să se odihnească. Atunci, de la spate, se ridică, albă și ea ca de gheață, luna.”

Emil Gîrleanu – *Fricosul*